

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ára egy hóra 2-40 P. Negyedévre 7 P.
Félévre 14 P. Égész évre 28 P. Egyes szám ára
előfizésre 10, vasárnap 20 fillér

HAJDUFÖLD

Felolvas szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. u. 16.
Telefon 23-48. Kiadói utca Kossuth utca 3 szám
Telefon 21-41

FŐISPÁNVÁLTOZÁS DEBRECENBEN ÉS HAJDUVÁRMEGYÉBEN

Báró Vay Lászlót nevezték ki főispánná Dr. Hadházy Zsigmondot saját kérésére érdemeinek elismerése mellett mentette fel a Kormányzó

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Hosszabb idő óta ismeretes, hogy dr. Hadházy Zsigmond, Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegye főispánja felmentését kérte a kormánytól, ami a megfelelő utód gondos kiválasztása mellett a legutóbbi minisztertanácsig elhúzódott.

A nagy rátermettséget, kivéte és képességeket és különleges politikai érzéket megkivánó pozícióra sikerült megtalálni a minden tekintetben alkalmas közéleti vezető férfiut, miként azt a hivatalos lap legközelebbi száma alábbiakban közli:

magyar bölcsességével kiküszöbölte a különféle ellentéteket és egy-két esztendő alatt Debrecenben a harc és villongás városából a béke és nyugalom városa lett, amelyben az emberek egymást megértő, vállvetett erővel kezdhettek hozzá a hatalmas építő programhoz.

hály Zsigmond. Tapintatos működése, közbecsülésben álló egyénisége, páratlan tekintélye eredményeképpen megváltozott a vármegye és legfőképpen a város politikai arculata is. Ennek a munkának eredményeképpen sikerült megnyerni gróf Bethlen Istvánt, hogy Debrecenben mandátumot vállaljon és dr. Hadházy Zsigmond főispán működésé-
tette lehetővé, hogy Debrecen hatalmas többséggel válassza meg képviselőjül az ország miniszterelnökét. A törvényhatóságok politikai életében — elsősorban a városnál — az ő működése alatt következett be az addig mesterségesen mellőzött keresztvén-nacionalista többségnek megillető szerephez jutásával egy olyan nyugalmi állapot, amely lehetővé tette a békés, alkotó munkát.

Hivatalos jelentés a főispán változásról

Budapest, február 16.

MTI: A Kormányzó a befügyminiszter előterjesztésére dr. Hadházy Zsigmond, Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánját ettől az állásától saját kérésére felmentette és báró Vay László, Biharvármegye főispánját állásában való meghagyása mellett Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjává nevezte ki.

Egyben pedig megengedte, hogy dr. Hadházy Zsigmondnak főispáni állásában kiejtett buzgó szolgálatért elismerését tudtul adják.

Dr. Hadházy Zsigmond pályafutása

Dr. Hadházy Zsigmond főispán nehéz napokban, túlfűtött politikai légkörben került a két törvényhatóság élére. Szenvedélyes indulatok kiéleződött ellentétek, személyi rivalitások zavarják akkor a debreceni közélet békéjét s a kaotikus viszonyok között olyan emberre volt szükség, aki fanatikus magyar szeretettel, akarattal, osztályok és pártok fölötti abszolút tekintéllyel, megfontolt bölcseséggel tud kormányozni, vezetni.

Gróf Bethlen István nem is válszthatott volna szerencsésebb kézzel, mint amikor Debrecen város és Hajdúvármegye törvényhatóságára élére Hadházy Zsigmondot nevezte ki és benne legjobb, leghívebb munkatársát találta meg.

Dr. Hadházy Zsigmond 1876-ban született Hajdúhadházon ősi nemes hajdu családból, melynek leszármazói négy évszázadon keresztül kardda és békés munkával emarant a nagy nemzeti célokat szolgálták. Onnan, a hadházi pátriájából hozta magával a mindig tudatos okos hazafiai érzést, amelynek főispán-sága alatt annyiszor adta tanújelét, amelynek birtokában 1901-ben Hajdúhadházon nyitott ügyvédi irodát. Már ekkor is tevékeny részt vett a politikai életben, tagja lett a képviselőtestületnek, vármegyei törvényhatósági bizottságnak. Hajdúhadház magyar népe mihamar fel-

ismerte dr. Hadházy Zsigmond elhivatottságát s megválasztotta a hajdúhadházi függetlenségi párt elnökévé, majd pedig a vármegyei függetlenségi 48-as párt élére került és mint annak elnöke élénk tevékenységet fejtett ki a vármegyei és országos politikai életben.

A n inási kerület képviselője

A világháború és a forradalmak lezajlása után 1920-ban, az első nemzetgyűlési választáson a hajdúhadházi választókerület a kisgazda és földműves párt programjára nemzetgyűlési képviselővé választotta, s ugyanebből a kerületből ismét egyhangú választással került a 1922-ben a második nemzetgyűlésbe.

A Nagyatádi-csoportnak egyik legkimagaslóbb alakja volt dr. Hadházy Zsigmond, aki midőn megalakult gróf Bethlen István egyesülpártja, — szíveslélekkel csatlakozott a nagy nemzeti összefogás hoz, mely akkor egyedül látszott alkalmasnak az ország megépítésére. Gróf Bethlen István is felismerte dr. Hadházy Zsigmond kiváló képességeit s Miskolcra Lajos főispán halála után dr. Hadházy Zsigmondot az ő előterjesztésére nevezte ki a Kormányzó — 1923 február 23-án — Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegye főispánjává.

A március 11-én megtartott installációs közgyűlésen dr. Hadházy Zsigmond a rend és béke programját hirdette a pártviszálvoktól megzavart Debrecen falai között.

Egy évtized építő munkája

Ebben az építőmunkában dr. Hadházy Zsigmond mindenkor legelől járt és leghívebb munkása lett a születni készülő Nagy-Debrecennek. Tekintélyével, páratlan munkabíráásával, ügybuzgalmával mindenkor a legkészségesebben segítette a törvényhatóságok vezetőit, a kormánynál és a minisztériumoknál közbe-
lépéseivel hatalmas eredményeket ért el mindenkor. Debrecen közönsége elsősorban neki köszönhet egy csomó intézményt, alkotást, melyek az ő főispán-sága alatt valósultak meg. Az egyetlen kiépítése körül, a központi egyetem megvalósítása érdekében, a Déri-muzeum postapalota érdekében rengeteget fáradozott dr. Hadházy Zsigmond főispán s csak a beavatottak tudták, hogy nem volt vármegyei vagy városi ügy, amelynek előbbre vitelénél ne tapasztalhatták volna buzgó segítőt szándékát, eredményos intervencióját. Ebben a vonatkozásban is nem muló hálával és szeretettel fog rá gondolni az a Debrecen, amelynek annalesébe maradványbűfűkkel írta be nevét dr. Hadházy Zsigmond.

Politikai eredmények

A politikai élet terén kilenc esztendő főispán-sága alatt hatalmas eredményeket mutatott fel dr. Had-

Az államfő és a társadalom elismerése

Társadalmi téren is hatalmas munkát végezett dr. Hadházy Zsigmond főispán. A Tiszántúli ref. egyházkerületnek tanácsbírája, a hajdúhadházi ref. egyház főgondnoka volt. Diszelnöke, alelnöke számos társadalmi, kulturális és tótökouy-sági egyesületnek mindkét törvényhatóságban. Szülővárosa, Hajdúhadház és több község választotta meg díszpolgárává.

Eredményes odaadó munkájának méltó elismeréseképpen a Kormányzó 1928-ban a Magyar Érdemkereszt második osztályát a csillaggal, majd 1931-ben a Signum laudis adoná-nyozta részére. Ezekhez a magas kitüntetésekhez járul most a Kormányzó újabb elismerése.

Most, amikor e nehéz időkben, súlyos napokban távozik a két törvényhatóság éléről, Debrecen város és Hajdúvármegye egész közönsége hálás szívvél és azzal az igérettel vesz tőle búcsút, hogy áldásos működését soha nem felejtje el, s hazafini példára, áldozatos munkára, buzgó kötelességteljesítése példaképpül állítja maga elé minden időben dr. Hadházy Zsigmond nemes alakját.

Báró Vay László az új főispán

Amilyen őszinte sajnálkozással és együttérzéssel kíséri a város és a vármegye nacionalista közvéleménye dr. Hadházy Zsigmond távozását, bolyog meglepéssel és örömmel látja a nehéz és felelősségteljes pozícióban a méltó utódot, báró Vay Lászlót.

Az új főispán személyében a válságos idők követelményeinek megfelelni képes, tetterős, legszebb férfikorában lévő vezető kerül a város és a vármegye élére, akit országos jelentőségű méltóságára nemcsak a köztisztviselésben álló történelmi név, hanem jelentős cselekedetekkel dokumentált széleskörű gazdasági tudás és kiváló szociális érzék is büdresztinálnak.

Báró Vay László működése elé

indokolt várakozással és bizalommal tekint a nacionalista közvélemény, mert az ő világháborúban, az oláh megszállás alatt kipróbált személyében látja azt a hajthatatlan gerincű és bátor kiállásra kész vezériférfiut, akire a Tiszántúli oly sokszor méltatlanul mellőzött szimmagyar metropolisának és a legmagyarabb vármegyének szüksége van. Az agrár-társadalomnak, amelyért eddig is annyiszor exponálta magát Biharvármegye főispánja és a Mezőgazdasági Kamara osztatlan bizalmas élvező elnöke, különösképpen megnyugvásul szolgál, hogy a családi hagyományok és a dicsőséges történelmi múlt révén is kijelölt vezére kibővült hatáskörében még eredményesebben szolgálhatja a magya-

A főispáni székben

— Rendet, nyugalmat, békés munkát, jogot, törvényt, igazságot s ezek eredményeként békességet, egyetértést és összetartást akarok!
Akkor talán senki sem hitte, hogy ezeket a programpontokat valaki-
rek is sikerüljön megvalósítani. Dr. Hadházy Zsigmond főispán azonban mindvégig híven ragaszkodott a

programjához, amely nem frázis, hanem komoly elszánás volt s elérte a célját eredményezte. Tapintatos modorával, szívélvességével, amelyet egyformán megmutatott a város és vármegye minden rendű és rangú polgárával szemben, csakhamar lecsöndesítette a felkavart politikai hullámokat lezáróérezetével tiszta

A lap ára 10 filler

öld és az elárvult magyar gazdák érdekeit.

Báró Vay László életrajza

Báró vajai Vay László 1890 április 26-án született Tiszalökön ősrégi magyar családból. Atyja Arnold báró, anyja Mikes Sarolta grófnő. Báró Vay Miklósnak, Magyarország volt nagynevű kancellárjának és koronázórének, aki a tiszántúli ref. egyházkerületnek felelősen emlékü főgondnoka volt — dedunokája. Középiskolai tanulmányait a debreceni kollégumban és Budapesten befejezte, önkéntesi kötelezettségének Bécsben a cs. és kir. 1-es huszárezredben tett eleget. Ezután gazdasági tanulmányokat végzett a hallei és berlini gazdasági főiskolákat látogatta, általában több éves tanulmányutat tett, különösen gazdasági kérdésekkel foglalkozva. A világháború kitörésekor a cs. és kir. 14-ik lovas ezredhez került az orosz, majd a déli harctérre, ahol főhadnagy lett és vitézségével több kiüntétést szerzett.

1918 november óta birtokai kezelésével, de főleg az oláh megszállás alá került erdélyi családi birtoka ügyeinek rendezésével foglalkozott. Ezt a birtokát az oláhok elkobozták és így 1920-tól 1926-ig jóformán téltelenségre volt kárhoztatva. 1926-ban tért vissza a meg nem szállott Magyarországra és a zsákai birtok kezelését vette át. Ettől kezdve élénk részt vett Biharvármegye törvényhatósági és társadalmi életében, közszereplése azonban csakhamar országos viszonylatban is jelentőssé vált. Elnöke lett a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarának, igazgatósági tagja az OMGE-nak és elnöke a Tiszántúli Körzeti Hitel- és Takarékpénztárnak. A zsákai ref. egyház főgondnoka és egyházkerületi jegyző. Mint a főrendi családok legtöbb szavazatot nyert választott póttagját báró Prónay Dezső lemondása után 1927 április havában meghívták a felsőházba. Publicisztikai téren is értékes tevékenységet fejtett ki és főleg gazdasági problémákkal foglalkozó cikkei keltek általános feltűnést.

1929 októberében a belgyői ker-

mányzat felajánlotta neki a békésmegyei főispánságot, amit nem fogadott el. 1930 február 18-án Magyarország Kormányzója Bihar-

vármegye főispániává nevezte ki és március 7-én lelkes ünneplések közepette iktatták be a főispáni méltóságba.

„A magyar haderő úgy viszonylik a kisantantéhoz, mint egy a százhoz”

Bécs, február 16.

A Neue Freie Presse „Magyarország hadipolitikai helyzete” címmel érdekes cikk keretében számolt be Magyarországról és a szomszédállamok haderejéről.

A kis Magyarország — írja a cikk — 35.000 emberével szemben, amelynek tartalékjai sincsenek, a kisantant békében 463.000 embert, háboru esetén pedig a csendőrség és határőrség leszámlálásával 3.420.000 embert tud szembeállítani. Míg Magyarországnak légi haderőt nem engedélyeztek, a kisantantnak háboru esetén legalább 1680 hadirepülőgépet zúdítanak a védtelen országra.

Magyarország 10.000 fegyverével 525 gépfegyverével és 105 ágyújával szemben a kisantant „fenyegetett államai” adott esetben 2.890.000 fegyvert, 51.342 gépfegyvert és 7500 ágyút vonulathat fel védekezési célokra. Ehhez jön még Csehszlovákia hatalmas háborús ipara, amely egye-dül is alkalmas volna arra, hogy el-lássa a kisantant valamennyi hadse-regét.

Végül megállapítja a cikk, hogy Magyarország hadereje úgy viszonylik Csehszlovákia haderejéhez, mint 1:24, Romániához 1:29, Jugoszláviához mint 1:43, az egész kisantantéhoz pedig, mint 1:100.

Dr. Kováts Andor nagyértékű előadása a bizánci jogalkotásról

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A Tisza István Tudományos Társaság tegnapi ülésén dr. Kováts Andor egyetemi tanár, a Tisza-egyetem kiváló büntetőjogászja nagy-értékű szabadelőadást tartott a bizánci jogfejlődéséről. Mély tudománnyal és éles iogászai érzéssel felépített előadásában sainálattal állapította meg, hogy a magyar jogtudósok e tárgyban szinte teljesen el-hanyagolták a bizánci birodalom jogával való foglalkozást, holott az Árpádok és a vegyáz házbeli királyok alatt Magyarország igen élénk összeköttetésben állott Bizánccal, legközelebbi szomszédainknak, nevezetesen Szerbiának s Romániának jogában pedig sok tekintetben ma is érezhető a bizánci utóhatás. Kováts professzor maga is Szerbiában, midőn a háboru alatt, az osztrák-magyar megszállás idején a cs. és kir. főkörmányszócság kebelében működött, lett fevelmesség a Szerbiában ma s minduntalan (legimpozán-

sabban természetesen a szerb mu-nostrok által reprezentált építő-művészeti alkotásokban) szembe-szökő bizánci emlékekre.

Kováts professzor értekezésében végigpillantott a bizánci jog egyes fejlődési fázisaira és felsorolta az egyes korszakok kodifikatorius ter-mékeit. A bizánci jog leghatalmasabb alkotása a 60 könyvből álló Basilika. A szerb, román stb. vidékek jogára a bizánci császárság joga azonban nem közvetlenül, hanem a görög-keleti egyház kánonjogi szabályai általi közvetítés útján hatott. A Bai-kán ilymódon keletkezett jogalkotá-

sának legfontosabb terméke Dusan szerb cár törvénye. Az értekezés to-vábbi részleteiben az előadó a bi-zánci jog emlékeivel foglalkozó i-ro-dalom régebbi és mai helyzetét is-mertetve, rámutatván az újabb nem-zetközi bizantológiai kongresszusok-nak — melyek közül a belgrádi kongresszuson maga is részt vett — e tekintetben fellendítő hatására Dr. Kováts Andor most bemutatott értekezése tulajdonképp bevezetés a szerző egy szűkebb területű tanul-mányához, melyben a bizánci büntetőjoggal kíván foglalkozni.

A jelen voltak dr. Kováts Andor professzort rendkívül értékes elő-adásáért lelkes ünneplésben része-sítették.

FŐISKOLA

Az „Árpád” B. E. disztáborozása

Az Árpád B. E. február 21-én, vasárnap este 9 órai kezdettel tartja ezévi disztáborozását az Arany Bika-szálló Bocskay és Ivetgermeiben. A reggelig tartó táncot rövid, de kiváló műsor előzi meg, melynek külön érdekessége az ezalkalommal bemutatkozó matematikus—fizikusok „Bolyai” törzse zenekarának szereplése. A rendezőség a meghívók szétküldését befejezte. Meghívók igényelhetők még a bálirodában (Kollégium, Egyetemi internátus I. em. 25. számú szoba). Minden jel arra mutat, hogy a minden évben nagyszerűen sikerült „Árpád” táborozások mellé méltóképp soraközik az idei disztáborozás is.

Az Arany Bika éttermében

minden este
Bura Sándor közkezdvelt budapesti cigányprimás és zenekara
muzsikál

UT AZ ÉLET FELE

A ker. Nemzeti Liga „Világválság — magyar válság” előadás sorozatában 1932. január 30-án előadta

Dr. rugonfalvi Kiss István egyetemi ny. r. tanár.

Az első választások vesztegetéseinek költ-ségei az uralkodó magánpénztárából és a mágnások vagyonából kerültek ki, de lassanként a pártkasszának juttatott borrávalókért elpazarolták az állam javait és vagyont jelentő kon-cesszióit diszkrét zsidóknak, kiknek minden kockázattól ment vagyonosodását ez igen nagy mértékben előmozdította. Ez a magyarazata annak, hogy az utolsó miniszteriumok névsorában az ekszkuzív mágnás nevek békésen megférhettek egy-egy zsidó nevével is, amit némelyek a szent demokrácia számlájára köny-veltek el.

A nagy összeomlás után a mágnás-wirt-schaft felszámolására a mágnások egy kiváló gyöngye, gróf Károlyi Mihály vette kezébe a hatalmat. Soha jobb alkalom nem lehetett a becsületés, az európai fejlődés színvonalán álló demokrácia megteremtésé, mint akkor. De Károlyi Mihály úgy kül-, mint belpolitikai tekin-tetben tönkretette nemzetünket. Olyan kevés ész kell a kormányzashoz, hogy még ő is tu-dott volna valami jót, valami jobbat alkotni, ha a választásokat idejében megtartja és módot ad arra, hogy a nemzet akaratát nyilvánítsa; ehelyett végtelen hűségében néptörvényeket adott a nép nélkül és programja folytonos

toldoztatásával készülve a választásra, egyre balra tolódott, míg végül kisajátította a szocia-listák programját és ezzel a bolsevizmusba kergette őket.

A bolsevizmus és román megszállás pusztításai után romantikus hittel alakított társasá-gokban tett sok haszontalan próbálkozás után nemzetünk sorsa fölött kétségbeesve sokáig el-melkedtem siralmas sorsunk és jövőnk felett. Végül erővesztett, meztelen fegyvertelenségünk, tehetetlenségünk és ellenségeink nagy száma eszembe juttatta az evangéliumi Bethesda tavát, melynek vize csak akkor gyógyított, mikor egy titkos jó angyal azt felzavarta. Lelkünket — gondolám — az a bizonyos, éltető hit emel-heti fel és az a reménység teszi képessé a szen-vedések keresztjének hurcolására, hogy az er-köletelenségre épített új világrend nem tarth-at sokáig; Európa politikájának vizét megza-varja egy titkos angyal! Az a beteg, kit Jézus meggyógyított, 38 évig várt a tó mellett; nekünk is a betehsdai betegek hitével és szent bizodalomával várunk kell tehát a víz megza-varodását, éberem vigyazva, hogy készületlenül ne találassunk! Soha nem volt annyira igaz az a latin közmondás, hogy az idő életet jelent, mint mai helyzetünkben. A magyar politikai bölcsesség alfája és omegája az lett tehát, ami normális körülmények között politikai feladat gyanánt szóba sem jöhetett: biztosítani a pusztá-életet és konzerválni a nagy pillanatra népünk lelki és testi erejét!

Nemcsak országunk szörnyű megcsonki-lása szabta elénk ezt a szűk és mégis nemes po-litikai keretet, hanem társadalmi és gazdasági

viszonyaink is. Egy forradalomnak mindig vannak tanulságai. Amelyik ország levonja a tanulságokat, megspórolja egy újabb, pusztítóbb forradalom kockázatát. Forradalom után legostobább dolog az a szűk látókörű reakció, amelyet vak állati ösztönök diktálnak. A ma-gyar forradalomnak ugyanaz volt a tanulsága, mint a háborunak.

Ma már a háboru nem a nemes urak pasz-sziója, hanem a nép széles rétegeinek veszedel-mes, a családok százezreit tönkretevő, súlyos terhe. A monarchia 13 fajta népe szolgált a háboruában parancsnokságom alatt és minden körülmények között fokozódó büszkeséggel és imádszerű tisztelettel állapítottam meg, hogy a magyarnál elképzelhető kiválóbb nép nincs. Sok megpróbáltatást szenvedtem a kommunizmus és oláh megszállás alatt; láttam megtevédt magyar emberek dühöngését is, de az újjászületést azzal a meggyőződéssel üdvö-zöltem, hogy a magyar népben a forradalmak zivatarai között sem csalódtam. Mert hogy a nagy felfordulásnak aránylag oly kevés áldo-zata volt, hogy oly sokan a nép között bujdo-kolva ép bőrrel szabadulhattunk, azt derék né-pünk ép erkölcsi érzékének köszönhetjük.

Ugyanaz a derék, munkás, józan, okos nép — a világ legjobb népe — lenne záloga jövődő életünknek is. A mai állam békében is a töme-gek munkáján épül fel; ugyanezen tömegek erejével védheti meg magát, vagy torolhatja meg az őt ért sérelmeket.

(Folytatjuk)

Kormányválság Franciaországban

Megbukott a Laval kormány - A miniszterelnök a szenátusban felvetette a bizalmi kérdést, leszavazták, mire benyújtotta a kormány lemondását

Páris, február 16.

A szenátusban a belügyminiszter ma délután benyújtotta a választói törvényjavaslatot, amelyet a Kamara elfogadott. A polgári radikális párt ezt gúnyos közbeküldésekkel fogadja. Közvetlenül ezután a szenátus elnöke azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, mikor óhajt válaszolni Peyrounet szenátornak a kormány általános politikájáról szóló interpellációjára. Laval miniszterelnök kijelentette, hogy ez interpelláció megvitatását esetleg későbbre halasszák el. Genfben folyamatban van az általános vita a leszereplésről. A kormányuk a tárgyalások idejére érintetlennek kell maradnia és meg kell óvni egész tekintélyét. A francia delegátusoknak világosan körvonalazniuk kell a francia álláspontot. Ezért az interpelláció tárgyalásának napjaul pénteket, február 26-át ajánlja.

A névszerinti szavazás Laval javaslatát 155 szavazattal 134 ellenében elvetette. Laval miniszterelnök erre a következő kijelentést tette:

— Kész vagyok a vita napját korábban kitűzni, mint terveztük. Azt kívánom azonban, hogy a Peyrounet

interpelláció megvitatása az említett okok miatt ma ne történjen meg, mert esetleg már holnap javaslatot terjeszt elő egy külföldi delegáció Genfben, amelynek ügyében a francia delegációnak állást kell foglalnia. Nemzetközi kérdéstről van szó, míg az interpelláció tárgyalása csak belpolitikai incidenseket érint. Apellálok a szenátus lelkiismeretére. (Zajos tiltakozás a radikálisoknál és a szocialistáknál.) Felhívom a szenátorokat, hogy ebben a komoly pillanatban szorítsák háttérbe a politikai szenvedélyeket. Annak bizonyosságául, hogy milyen komolyan intézem ezt, felvetem a bizalmi kérdést.

A névszerinti szavazásnál a kormány 23 szavazattal kisebbségben maradt. Laval indítványát 134 ellenében 157 szavazattal elvetették.

A kormány ezzel megbukott. Laval és minisztertársai mely csendben hagyták el a szenátus üléstermét. Az ülést 16.25 órakor függesztették fel. Laval miniszterelnök ezután az Elysée-palotába ment, hogy a köztársasági elnöknek benyújtsa a kormány együttes lemondását.

Wolff Károly nagy beszédet mondott a kereszténypárt értekezletén

Nem a hatalom kérdésében, hanem az alkotás jegyében kell összefogni a pártoknak

Budapest, február 16.

A keresztény gazdasági és szociálpárt kedden értekezletet tartott, amelyen gazdasági kérdésekkel foglalkozott.

Az értekezlet során Wolff Károly nagy beszédet mondott, amelyben többek között kijelentette, hogy fontos annak leszögezése, hogy a párt mindenféle kombinációtól függetlenül egységesen megy a maga útján. Az agrárblokk akciójának nagy jelentőséget tulajdonít, de nem látja megalapozva pénzügyi vonatkozásában. A kereskedelmi szerződések terén meglehetősen negatívumokat lát. Az árucserforgalomra fogunk áttérni, mint az őskorban. Felvetette azt a kérdést, nem kellene-e meghatározni az egyes termelvények mennyiségét, szóval, hogy milyen árra lesz szükségünk a várható csereforgalomban. Fontosnak tartaná, ha a magyar parlament összefogna az alkotás jegyében és ne a hatalom kér-

désében. Ne vitakozzunk afelett — mondotta —, hogy a kormányon belül-e vagy kívüli támogatók vagyunk, avagy ellenzék, hanem az a fő, hogy a párt erkölcsi súlyával, szakértelmével részt akar venni a nemzeti munkában és felszólítja az illetékeseket, adjanak módot és lehetőséget ezeknek az erőeknek arra, hogy a feladatokból a maguk részét kivessék. Wolff Károly felszólalását nagy tetszéssel és helyesléssel fogadták.

Czettler Jenő a párt egységéről szólt. Első feladat a mezőgazdasági cikkek értékesítése. Turó Béla az elnöki székéről bejelentette, hogy a jövőhéten szerdán nagyfontosságú szigorúan bizalmas értekezletet tart a párt. Gyömörey Sándor és Huszár Mihály felszólalása után Kossalka János a fagazdálkodás ügyében a kormány sürgős közbelépését követelte. Fitz Artur és Flandorfer

Ignác a földművelők sulyos helyzetére hívta fel a párt figyelmét. Gyömörey Sándor a gazdaképviselők ne-

vében megköszönte Wolff Károlynak és a fővárosi képviselőknek az arányos érdekek támogatását.

Statisztikai adatgyűjtésről tárgyalt a képviselőház

Budapest, február 16.

A Háznak kedden csendes ülése volt. Az egész délelőtt folyamán a miniszterelnöknek a statisztikai munkaterről szóló jelentését tárgyalták. Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár válaszolt a vita végén a miniszterelnök nevében az elhangzott felszólalásokra és hangsúlyozta, hogy a statisztikai felvételeket a kormány igyekszik a legmodernebb elvekhez alkalmazni, az adatgyűjtés a munkabérekre, a munkásjelölti intézményekre, a munkaidőre és ha a pénzügyi viszonyok megengedik, megkezdni a mező-

gazdasági statisztikai adatgyűjtést is.

Ezután a Ház elfogadta a statisztikai munkaterről szóló jelentést.

Az ülés végén napirendi vita volt, amelynek folyamán Weltner Jakab a házberék és üzlethérek lezállítása mellett foglalt állást. Vári Albert szintén hangsúlyozta, hogy szükség van arra, hogy a házberéket a mai nehéz gazdasági helyzethez alkalmazzák. Ebből a célból körültekintő, megfontolt kormányintézkedésekre volna szükség.

Végül elhatározták, hogy a legközelebbi ülést a mai napirenddel szerdán tartják.

A meggyilkolt Steinherz gyanus baleset-biztosítási üzeteiről vallottak a tanúk a kalapácsos gyilkos bűnperének tárgyalásán

Kecskemét, február 16.

A kalapácsos gyilkos bűnperének keddi tárgyalásán folytatták a tanúk kihallgatását. A legérdekesebb vallomást Fábán József nyugalmazott hajóskapitány, a Phoenix biztosítóintézet ügynöke tette, aki elmondta, hogy több ízben tárgyalt balesetbiztosítási kérdésekről Steinherz bornyagykereskedővel. Beszélgetései során Steinherz olyanfélé kijelentést tett, hogy kötne vele egy tízezer dolláros biztosítást, ha Fábán később fejbekölné, — vagy más módon olyan helyzetbe hozná, hogy ő a balesetbiztosítási összeget megkapná. Erre az esetre busás jutalmat is ígért. Az ügynök azonban az üzletet ilyen alapon nem volt hajlandó megkötni. Végül elmondta, hogy Steinherz özvegye arra kérte,

hogy a tárgyaláson tompítsa vallomását, de ennek a kérésnek nem tett eleget.

Ezután több biztosítási tisztviselőt hallgatott ki a bíróság, akik mind arról tettek vallomást, hogy Steinherz gyanus balesetbiztosítási szerződéseket akart kötni és több életbiztosítási szerződést is kötött.

A nyomozó detektívek és néhány újságíró kihallgatása után a bizonyítás kiegészítési indítványokra került sor. A Steinherz-család arra vonatkozólag kért bizonyításkiegészítést, hogy Fischl vallomása teljesen alaptalan és közönséges rablógylókosságot követett el. A bíróság ezt az indítványt elutasította és a tárgyalás folytatását szerdára tűzte ki.

Elfogadta a képviselőház egyesített bizottsága az iparügyi törvényjavaslatot

Budapest, február 16.

A Ház közgazdasági és közlekedési, valamint pénzügyi bizottsága ma Hermann Miksa elnökletével ülést tartott és az iparügyi törvényjavaslatot tárgyalta. Temesváry Imre ismertette a törvényjavaslatot, amely az 1884. évi törvény iparügyi intézményre vonatkozó részének revízióját és ezzel kapcsolatban az iparügyi törvényjavaslatot tartalmazza. A javaslat a nyugodt munkát biztosítja, valamint a gazdasági előrehaladás útját egyengeti. Felállítja az úgynevezett munkügyi bizottságot, új alapokra fekteti az iparügyi vezetésére hivatott irodai személyzet megszervezését.

Hosszu vita után Kenéz Béla kereskedelmi miniszter szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy ma ezer és ezer gondja s baja van az iparosságnak s he ezen nem is segít a törvényjavaslat, mégis lépést jelent abban az irányban, hogy szervezkedésre vezet az iparosságot, amire igen nagy szükség van. A javaslatot organikus és lényegbevágó javaslatnak tekinti és gyakorlati eredményeket vár tőle. Kijelentette, hogy az iparügyi meglévő hatáskörének kiterjesztését nem tartja lehetségesnek. Ha azonban az iparosság mégis sulyt helyez

arra, nincs akadályva annak, hogy rendeleti uton szabályozza ezt a kérdést. Erre már meg is van a felhatalmazás. A központi szerv vezető tisztviselőinek a VI-nál magasabb fizetési osztályba való sorolása nem volna helyes. Ezt a fizetési osztályt az állami tisztviselők is csak évirzedekre menő szolgálat után érik el. Azt a javaslatot, hogy a szabad szervezeteket szabályozzák, nem tartja keresztlivihetőnek. Mindent elkövet, hogy minél szélesebb keretekben biztosítsa a kisipari hitelt, arra törekszik, hogy az IKOSZ lejárt hiteleit meghosszabítsák. A közüzemek megszüntetésének kérdésében 7-es bizottság folytat tárgyalásokat és reméli, hogy rövid időn belül összefoglalójelentést tehet ebben a kérdésben a Háznak.

A bizottság a miniszter felszólalása után a javaslatot általánosságban elfogadta.

3 szobás lakás

előszoba és mellékhelyiségek kiadó Garay-utca 26. Értekezni lehet: déli fél 1 és fél 2 óra között. A nap többi időszakában József kir. herceg-utca 16. Telefon 23-48.

Debrecen legszebb fürdőjében

MARGIT
gőz- és kádfürdőben

1 pengő a gőz vagy kádfürdőjegy.

Villamoson a város bármely részéről oda- és visszautazásra is érvényes jegy 1 pengő 20 fillérért váltható minden villamos kalauzsnál.

Férfiak és nők számára egész nap nyitva.

A mélyfürás vizének hasznosítása

Beküldték szerkesztőségünkbe az alábbi közérdekű levelet:

— Debrecen város közönségét a gazdasági világválságtól eltekintve, most leginkább a mélyfürás vizének hasznosítása érdekli. Minden harmadik, negyedik embernek külön terve van arra, hogy miként lehetne az Istenadta pompás meleg vizet minél előbb, minél célszerűbben és minél kevesebb költséggel, minél kisebb befektetéssel felhasználni.

Talán a legtöbben a Nagyerdőn levő uszodába és a már használaton kívüli helyezett régi fürdőbe akarják csövekkel elvezetni, illetve gépekkel elnyomtatni. Sokan a Margit-fürdő mellett kardoskodnak, vannak, akik az Arany Bika gőzfürdőt favorizálják. Van olyan terv is, hogy a tűzraknya mellett a Kassa-uton építsenek népfürdőt, sőt a legutóbbi városi közgyűlésen Csomor Gyula bizottsági tag a Kincses-hegy mellett tört lándzsát.

Elvezetést olvastuk dr. Magoss György nyug. polgármester urnak múlt vasárnap megjelent nyilatkozatát, amely szerint szövegei a terveket a nagyerdői világfürdőről s a nagyerdői homokbuckák közt levő mélyedések melegvizű tavaival, lötuszvirágai, s vízi madaraival valószínűsége illő édenkertet varázsolni elképzelésünk elé.

Mindezek a szép és kevésbé szép tervek abból a feltevésből indulnak ki, s holtbizonyosnak veszik, hogy a mélyfürás víze állandóan a mostani mennyiségben és hőmérséklettel ontja a vizet és hogy annak jelentékeny gyógyhatása van. A Nagyerdő és a város különböző helyzire csöveken való elvezetését és gépekkel való elnyomtatását pedig jelentéktelen, csekély dolognak tartják.

Mielőtt azonban a víz hasznosítására kiküldött bizottság véleményét mond és javaslatot tesz, a városi közgyűlés pedig dönt, meg kell fontolni a dolgot s beruházást — a mai súlyos gazdasági helyzetben — csak akkor kell tenni, sőt elkezdni, ha annak eredménye és jövedelmezősége biztosnak ígérkezik.

Kétségtelen, hogy miután a Nagyerdőn már készen vannak a fák és a park: legegyszerűbb lenne a fürdőt oda építeni, ha... a kutat ott fúrták

volna és a víz ott bugyogna fel.

Ha valóban olyan a mély kutnak a víze, mint a hajdusoboszlói kuté, — amit még nem tudunk biztosan, — akkor valószínűleg közös földalatti medencéjük van s így a Nagyerdőn is hasonló eredménnyel furhattak volna.

De miután ezen már túl vagyunk, ennélfogva a meglévő állapotokkal kell számolni.

Legelsősorban meg kell állapítani, hogy a mély kutnak vízbősége állandónak ígérkezik-e? Ez a legfontosabb kérdés! Mert ha fokozatos csökkenéstől vagy esetleges kiapadástól kell tartanunk, akkor nem érdemes, sőt nem szabad a mai nehéz viszonyok között nagyobb befektetést eszközölni!

Akkor meg kell elégedni egyelőre azzal, hogy ott a kut mellett kevés költséggel egy kis barakszerű fedett fürdőházat építsenek, kádakkal — ez néhány hét alatt megtörténhetik, — s aztán várni kell, hogy mit hoz a jövő. Egy félév. vagy egy év alatt már ki lehet tapasztalni a víznek állandó bőségét vagy esetlegese hanyatlását, s ha a mai vízbőség félév. vagy egy év alatt egyenlőnek marandónak mutatkozik, akkor szabad csak annak nagyobb távolságra való elvezetésére, vagy nagy költséggel járó fürdőház építésére gondolni!

Mert az elvezetés nem olyan egyszerű és olcsó ám, amint azt némelyek gondolják! Nem is szólva a Margit-fürdőbe vagy az Arany Bikába való elvezetésről, a nagyerdői uszoda is madártávlatban van 3 kilométerre a mélyfürástól. Minthogy azonban a közbeeső házak és telkek miatt nem lehetne a csöveket nyílegyenesen vezetni: legalább 4—4 és fél km. hosszúságu csöveket kellene lerakni a közbeeső utcák, utak, telkek felforgatásával. Hogy ez elég vastag és elég szigetelt csövekkel s a nagy földmunkával mennyibe kerülne, azt a szakértő mérnökök kiszámíthatják.

Bizonyára sokkal többre, mint egy kisebbszerű, u. n. próba-fürdőház a kulfurás mellett. Számolni kell azzal az állandó költséggel is, ami a víznek oly nagy távolságra való elnyomtatásával jár!

A próbaidő alatt a víznek vegyi alkatrészeit. Továbbá a barakszerű fürdőházban — kádfürdőkben — gyógyhatását meg lehet állapítani s igazán hozzáértő szakértőkkel, valamint a külföldi híres fürdőktől való kérdezősködés útján meg lehet majd állapítani, hogy a hasonló sűrűségű, illetve hasonló mennyiségű sőt a más egyebet tartalmazó vizeknél mekkora, milyen arányu a lerakódás kilométerenként!

A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a gyógyvizeknél, a föld mélyében meleg állapotokban általuk feloldott anyagok (só, jód stb.) hidegebb környezetbe érve, ismét lerakódnak, szilárdakká válnak, megkövesednek. Ezért van az, hogy például a hajdusoboszlói mélykútnak csövét a föld felszínéhez közel tevő, tehát legfelső részén időközönként erős acél véssőkkel és furókkal meg kell szabadítani a reá rakódó s ott megkövesedő anyagoktól. Nagyon valószínű, hogy ez a lerakódás a föld felszínétől 1 vagy legfeljebb 2 méter mélységben lefektetendő, tehát hideg helyen levő csöveken hasonló mértékben folytatódna s ez két irányban nagy hátrányt és károsodást jelentene. A 3—4 kilométer hosszú, több helyen meggörbülő csövet nem lehetne úgy tisztogatni s a megkövesedő anyagokat úgy eltávolítani, mint a kut merőlegesen álló csövének felső részét s így az nem sok idő, talán néhány év alatt megszükülne és bedugulna. Másrészt pedig a hosszú csöveken keresztül éppen a legértékesebb gyógyanyagok rakódnának le s mire a víz a 3-ik, 4-ik km. távolságban a Nagyerdőn vagy valamelyik fürdőben (Margit, Arany Bika) felhasználhatnák, akkor a gyógysavaknak, jódoknak stb. nagy-

résztől meg lenne fosztva és így gyógyhatását egészben vagy részben elvesztené. Egyszerű 40—50 fokos meleg vizet kapnának a fürdők s ennek a meleg víznek 3—4 km.-re való elnyomtatása megfelelő drága gépekkel sokkal többre kerülne, mint ha a közönséges vizet a Nagyerdőn, vagy a Margit-fürdőben felmelegítik.

Hogy a gyógyvizeknek ez a természetadta tulajdonságuk s ezen a gyarló ember ma még nem tud változtatni: azt az évszázados tapasztalatok mutatják.

Hiszen az összes világfürdők ott épültek, ahol a gyógyforrás felbucog. Ha néhány száz méternyire el is vezetik a gyógyforrás vizét, mint pld. Bad-Gasteinben a szállodákba, de tudtommal sehol sem vezetik el több kilométer távolságra, hanem ott a forrás körül és mellett építik a fürdőházakat. A víznek értékes gyógyerejét nem áldozzák fel egy kis, már kétszen levő parknak, néhány lombos fának a kedvéért. A bad-gasteini nagyszerű forrás is az óriás, meredek, kopár sziklák közt fedezték fel, mégsem vezették el vizét a től: nem messze levő, arnyas fákkal körülvett községbe, Hof-Gasteinba, — ahol különben másik forrás van. — hanem a kopár sziklákra, a forrás körül, óriási költséggel megépítették és amenynyire lehetett, befásították a Bad-Gastein világhíres fürdőt. Hasonló az eset Karlsbaddal és Marienbaddal és sok-sok más világfürdővel. Mindennél a forrás és nem az erdő volt az irányadó! Ha nem volt a gyógyforrás körül fa, nem az évtizedekre, évszázadokra terjedő életű gyógyforrást vitték el a fákhöz, erdőhöz, hanem néhány év alatt fákat ültettek és nevelték s parkot készítettek a fürdő

körül. A budai Erzsébet sósfürdő sincs messzebb a Gellért- és Rudas-fürdőtől, mint itt a mélyfürás a Nagyerdőtől és Arany Bikától s mégsem jutott eszébe senkinek, hogy azt az áldott hatású sósvizet elvezesse és nagy költséggel elnyomassa a székesfőváros valamelyik nagy fürdőjébe és megfossa azt sótartalmától, hanem ott a helyszínen építettek elég egyszerű fürdőházat és szállodákat és kopár környékét a szükséges kiterjedésben fákkal beültették és parkirozták.

Nagyon helyesen mondotta dr. Láng Sándor tiszt. főorvos ur e lap január 24-iki számában, hogy a Sámsoni- és Nyiracsádi-ut elágazása a mélyfürás helye, „az a 4 kilométer nem távolság, ma már autobuszt oda a következő uton könnyen lehet járatni, az ott levő jó barna homok pedig könnyen fásítható.“ Debrecen város ezer hold számára fásított a múlt években, csak éppen a kut környékét ne tudná kitérni főkéntérsével néhány év alatt befásítani és parkiroztatni?

Ha a mélyfürás víze olyan jó gyógyhatású, mint amilyennek most látszik s ha arra oly nagy szükségük van a betegek nagy tömegének, mint azt a tiszt. főorvos ur mondja, akkor nem szabad annak gyógyhatását a messze távolságra elvezetéssel csökkenteni, kockáztatni, hanem ott kell a fürdőt felépíteni, ahol az leghatásosabb. A szenvedő betegeknek az a fő, hogy hamisítatlan, gyógyhatásában nem csökkentett vizet kapjanak és mielőbb meggyógyuljanak. Az igazán mellékes nekik, hogy fürdés után nyári időben a sámsoni ut mellett ültetendő, vagy a Pallagi-ut mellett megritkítandó fák alatt üldölgelnek-e?

Tisztelettel:

egy külföldi fürdőskön járt olvasó

Impozáns részvét kísérte utolsó útjára László Gyula színművészt

Debrecen közönsége és művészvilága általános, impozáns részvétől kísérve temette el kedden délelőtt a Csokonai-színház kiváló nagy művészt, László Gyulát. A temetési szertartáson, amely a színház előcsarnokában folyt le, megjelent dr. Vásáry István polgármester, dr. Csűrös Ferenc tanácsnok, és a debreceni társadalom számos előkelősége. Kardoss Géza vezetése alatt ott volt a teljes szintársulat és vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály vezetése mellett az újságírók küldöttsége.

A gyászszertartás után Kardoss Géza színgazgató lépett a ravatal elé és könnyekig meglátva bucsuzott el egyik legkitünőbb tagjától.

— Drága Gyula bácsi, — mondotta — az Országos Színészegyesület igazgatótanácsa és a Csokonai-színház igazgatósága részéről bucsuzom Tőled, te hű, te igazságos, te megértő tagunk, feledhetetlen művészed. — Nehéz szavakat találni a bucsu szent pillanatában ahoz, kit oly végtelenül szerettünk, amely szavak méltók legyenek érdemeid és művészeted méltatására. Nehéz szavakat találni szeretetünk kifejezésére, mert ezek az érzések a szív legmélyebb rekeszeiben zárodta be Veled szemben s azok felszínre jönni nem akarnak, de megmaradnak bennünk és érzéseinkben életünk végéig, a szeretet emléke gyanánt Veled szemben, drága jó Gyula bácsi.

Várattalul hagytál itt minket, a Te csendes ur! egyéniségeddel váratlanul, mint aki megelégette a mai élet nyomorral telt idejét, a Te világod a régi békebeli nyugodt világ volt. Nem bírtad elviselni az óráról órára való emberfeletti küzdelmet s így elmentél azok után, akik már boldogan várják az örök élet tiszta igazát.

Szinte hihetetlen, hogy mindig kedves és jószágos arcod nem jelenik meg többé az öreg Csokonai-színház épületében, s nem fogjuk többé hallani fekete setálpálcád halk kopogását, mely közlekedésedet jelezte.

A magyar színészetet büszkén bir-

dető fáklvából kialakult a legszebb, a legvakítóbb fényű, mely oly sok dícsőséget hozott a város színházára s ezáltal reánk. Elmentél örökre, hogy örökre élhess s elvitted szívünk bal-kán dobogó melegét. S most, amidőn az Országos Színészegyesület és a debreceni Csokonai-színház igazgatósága részéről a bucsu pillanatában gondolatban megszorongtom jószágos kezdetet, hogy hálásan megköszönjek mindent, megkérek valamire, édes jó Gyulám.

Ha elfoglaltad megérdemelt helyed az örök világban, küldj a jó Isten által áldást reánk, akik még itt maradtunk, hogy legyen erőnk a további küzdelemhez a földi életért.

Mélységes hálánk, örök szeretetünk kíséren oda, ahol már minden csak szép és ahol minden csendes. Isten Veled!

Kardoss Géza mélyhatású szavai után a társulat nevében Thuróczy Gyula bucsuztatta László Gyulát.

— Olyan voltál, — mondotta —, mint a terebélyes tölgy, amelyet más vidékről ültettek át, de Te megfogantál az új talajban is, fogékony letted, némes fantáziád magába szívta a hortobágyi izzó nap melegét s ez a ragyogó, ezerszínű fény bevilágította színpadunkat.

Szilass Hugó a Színpártoló Egyesület elnöki tanácsa nevében mondott bucsubeszédet, majd Béber László a debreceni újságírók és színházkritikusok nevében beszélt emelkedett szavakkal:

— A színész addig él, — mondotta — amíg az általa teremtet alakok emlékezetben élnek és így a Te életed eltörölhetetlen. Menj hát a földi mulandóságba elmulhatatlan örök magyar Tibore és szállj az örökkévalóságba ezerarcu Lélek, akinek végtelen útját az általa életre hívott arnyak szegélyezik.

A bucsubeszédet után a koporsót elhelyezték a gyászkocsin és a hosszú temetési menet megindult a városon keresztül a temető felé, ahol nyugalomra helyezték László Gyulát.

Mindenütt beszélnek

az előkelő budapesti

BRISTOL SZÁLLO

olcsó áraitól

Szobák (a fekvéstől függően) kitérő napi ellátással, már 12 pengőtől kaphatók.

Dunai szobák kilátással a gyönyörű budai hegyvidékre néző nyos áron.

Bristol menü 2 pengő 40 fillér.

Mindennap 6 órai tea és tánc.

Vacsora rendes polgári áron.

Tánc.

Hosszabb tartózkodás esetén további engedelmények.

BRISTOL SZÁLLO

Budapest—Dunakorzó.

Hírek

1932 február 17. Szerda.
Prot.: Donát. Kath.: Donát.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Megváltó” Major Mihály, Piac-u. 18. „Aranygyászaru” Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-u. 8. „Magyar korona” Sz. Tóth Béla, Péterfia u. 10. „Arany János” Bozóky György, Csapó-u. 66. „Szt. Háromság” Bernáth Miklós, Homokkert.

IDŐJÓSLÁS

Várható időjárás a következő 24 órára: Fogyó felhőzet, élénkebb északnyugati szél, nappali olvadási pont felé emelkedő hőmérséklet, éjjel csak délkeleten erősebb fagy. Kisebbségű havazások még lehetségesek.

Mányoki Ádám

Semmit sem emlegetnek többször mint ezt a két szót: magyar sors minálunk akár jogosan, akár nem úgy, akár rezignáltan, akár dachból. Ez alapjában véve mindig azt jelenti, hogy az istenadta talentum a maga hazájában, otthonában, ahol megilletné, nem él meg. Az itthoni közönyt, fásultságot, aminek oka lehet nehézkes természetünk is, de még inkább és a multban többszörösen is, a mi szerencsétlen sorsunk, politikai széttagoltságunk, gazdasági nyomorúságunk, jóváteszi a művelt külföld. S itt is megszokott már, hogy a művelt külföldet, amely ilyenkor reánkpirít, Németország jelenti.

Ez a Mányoki sorsának is a lényege mintegy dióhéjban, ennek az egyetemes magyar sorsnak egyéni változata.

Gazdaságabbá, színesebbé, de fájdalmasabbá teszi ezt a sorsot az a viszony, amely Rákóczihoz fűzte. Ez a viszony nagyrabívatottságunk tanúsága is, de egyúttal fájdalmasan igazolja, hogy mi nem tudjuk értékelni a magunk nagyjait, de sorsunk politikai gondjaink és gazdasági válságunk nem engedik ezt. Nincs időnk arra, hogy egy magasabbrendű élőképviselőjét méltányolni tudjunk, hozzá emlékedünk ahhoz a lelki tartalomhoz, amely műveiből sugárzik Rákóczi meglátta Mányokit. Meglátta vele a feleséget, az az asszonyt, aki a fejedelmet is kimentette a börtönből.

A nagy fejedelem felkarolja a magyar tehetséget, aki református pap fia és egész lelkével magyaros egy szerűséget, puritánságot lehel, aki éppen ezzel az istenadotttal lelkével meghatározott, markáns énjével kiragadja az emberből azt, ami jelentős egyéni és konkrét fantáziájával meghatározott egyéniséggé avatja. Nézzük meg Mányoki Rákóczi-portréját. Fellettte valaki ennél magvarabb, színesebb és gazdagabb individuumot? Tudott-e valaha művész konkrétan, valóságos értelemmel, mint ő Rákóczi?

Es Mányoki hazai karrierje — hogy elesépselt inodern műszóval éljek —, biztosítva van, ha Rákóczi csillaga alá nem hanyatlík a nagy magyar törekvések tragikus tengerébe Rákóczi bukása magával rártotta ezt a magyar tehetséget, aki azonban a szatmári béke után is hű maradt a fejedelemhez és elkísérte az emigrációba, amelyhez a fellámadás, a revanche nagy hite fűződött. Mikos Kelemenként Mányoki is Rákóczi mellett maradt és csak később került Erős Ágost százsz fejedelem udvarába.

Mányoki aggasztván kort ért meg, S késő vénségéig dolgozott, mint Ka-

A szovjet dicsőítése és a magyar állam elleni lázítás miatt nyolchónapi fogházra ítélték egy vidéki borbélyt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Kendkívül érdekes ügyben hozott ítéletet kedden délelőtt a debreceni törvényszéken a dr. Rézler Ervin elnöklété alatt működő büntetőtanács. Lakatos Gyula tiszapolgári borbélymester volt a vádlott, akit a debreceni királyi ügyészség több rendbeli izgatás vétségével vádolt.

A tiszapolgári figaró ugyanis borotválás közben nem gondolta meg a szavait és olyan kijelentéseket tett, amelyek miatt a vádlottak padjára került. Egyébként meggyőződéses tagja a szociáldemokrata pártban. A vádrat szerint, amit dr. Rézler Ervin elnök fel is olvasott a főtárgyaláson, a mult év őszén többek között ilyen kijelentést tett: Oroszországban jó a helyzet a szegény embernek ott mindenki megél és keveset kell dolgozni. Olyan helyzetnek kellene lenni itt is, akkor jó lenne a szegény embernek. Magyarországon egy miniszternek nagyon sok fizetése van, kevesebbet kellene neki adni és a feleséget szétesztani a szegény emberek között. Oroszországban a jelenlegi helyzet életbe lépése óta sokkal nagyobb a termelés, úgy, hogy Oroszország el tudná látni az egész világot búzával. Ha Oroszország ellen más országok fellázadnának, akkor az letiporná az egész világot. Európa semmi sem lenne neki, mert nála van minden fegyver, katona és pénz.

A borbélymester ezenkívül a műhelybe ellátogatott vendégeket minden igyekezősével a szociáldemokrata pártba akarta csábítani. Ilyen kijelentéseket is tett: „Léniének be a szociáldemokrata pártba, mert először jön a szocializmus, azután a kommunizmus. Így írta azt mag Marx”. A szocialista figaró mindezekben felül még a segédjét, a jó gondolkodású, hazafias érzésű Czell-

vikker Györgyöt is arra akarta rábírni, hogy lépjen ki a Katolikus Legényeleiből és lépjen be helyette a szociáldemokrata pártba. Azt mondotta neki a vádrat szerint, hogy ne higgyen a papoknak, mert azok még akkor is hazudnak, amikor a szószékéről beszélnek. A nepet azért nem merik felvilágosítani, mert akkor mindenké rájönne a hazugságaikra.” A káptalani bírtokok felosztásával kapcsolatban is lázító kijelentéseket használt. Lakatos, majd azt mondotta, hogy le kellene mondania a kormányának, hogy helyébe szocialista uralom jöjjön, aminek a folytatása a kommunizmus lenne. A vendégei előtt nagy tudakossággal, de annál kevesebb tudással csettelt az úgynevezett marxizmus „áldásait”, amikor az urak fognak majd dolgozni és a szegény ember munka nélkül is pompásan él. Lakatos még a csendőrség ellen is izgatott és reprodukálhatatlan szavakkal lázította a vendégeit: a mai rendszer feloldítására. Természetes, hogy a figaró vendégei nemigen adtak hitelt a borbély meséinek, sőt ellenkezőleg, feljelentést tettek ellene.

Izgatás miatt indult meg ellene az bűnvádi eljárás és a tennői tárgyaláson Lakatos Gyula részben beismerő vallomást tett, ellenben egyes részeit a vádnak csökkörvösen tagadta. A tanúk azonban kézzelfogható bizonyítékokkal igazolták, hogy a vádlott megtette a vádratban is használt kijelentéseket és ezért is a törvényszék Lakatos Gyulát izgatás vétségé miatt bűnösnek mondotta ki és ezért öt nyolchónapi fogházra ítélté. Az ítéletet a királyi ügyész tudomásul vette, a vádlott és védője azonban felebezést jeletettek be a királyi ítélőtáblához.

inczy vagy Goethe, Majdan 800 műtemeket hagyott maga után, ami gazdasági termékenység, különösen, ha számbavesszük, hogy ezek a képek mind az alapos, lelkiismeretes és sorasztó munka kiforrott alkotásai, — mind az örök szép kristályai, amelyek lassan-lassan jözeülnék.

Festményei mind műrekek, mek már első pillanatra is szemet zornak még a laikusnak is. Amint Lázár Béla a minapi debreceni előadásán egymásután vászonra vetítette ezeket a csodaszép képeket, a hallgatóság soraihat szinte felsőhajtott a szépség önkéntelen megnívánulása.

Mányoki magyar sorsából azonban még hátra van a fekete leves. Művei létszórta díszlegnek a világ legdélkelebb képtáráiban, első helyeken állón szobákban, a legszembeszöbőbb pozíciókban, amelyeknek csak a választottaknak szokott odaajuttatni egy-egy muzeum. De ember mint a mai napig nem akadt, aki fáradságot s áldozatot nem kímélve, egybefűzte ezeket. S erre vállalkozott dr. Lázár Béla, a jeles műtörténész, a budapesti Ernst muzeum országos híru igazgatója, aki nagy odaadásával mintegy agnoszkálta, összekereste, felénekezte a magyar református barokk dicsőségét jelentő festményeket és finomított, elemző és mélyreható esztétai felkészültségével olyan monográfiát írt róla, amely méltó Mányoki emlékéhez.

Egy ilyen rövid cikk keretében nem mondhatunk el többet alkotásáról, mint azt, hogy Lázár Béla alkotásával Mányoki megkapta a magáét, az őt megillető méltányítást és halálának 175. évfordulója alkalmával a magyar kultúra pótolta azt a mulasztást, amit vele szemben eddig egyre halogatott.

Azaz, hátra van még egy második számú fekete leves is. A mai világ éougy pénzzavarokkal küzd, mint Mányoki öregségében. Egy olyan monumentális mű kiadása, mint a Lázár Bélaé, ma talán probléma, de hisszük és reméljük, hogy Debrecen kintja a Mányoki emléket megörökítő nagy publikációt, amely körülmény Debrecennek is dicsőséget jelent majd, de kötelességet is, amikor a magyar református kultúra büszkeségét közkincsé tette. Szomorú valóság volna, ha másként volna és megisméllődnék a könyvvel is az, ami az alkotóművésszel, hogy megint a művelt külföld, idegen nyelven tenné meg azt, ami a mi kötelességünk.

Medvezky Károly

— **Belétek az ablakán.** Géder József tanító tegnap délelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Bányai-uti városi bérházban levő lakása ablakán valaki belétek. A golyó két ablakszemét összetört. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Éjszakai verekedés és lövöldözés a Hatvan-utca.** Szabó Zsigmond és Kocsis János napszámok hétfőn éjjel illuminált állapotban távoztak el az egyik Hatvan-utcai vendéglőből és utközben összeverekedtek egy négytagú társasággal. Több lövés dördült el. Állítólag a társaság tagjai löttek, de csak riasztó pisztolyt használhattak, mert a golyók nyomát sehol sem sikerült megtalálni. A lövések zajára elősiető rendőr elől a lövöldöző társaság emelkedett. Szabó és Kocsist előállították a rendőrségre, ahol megállapították, hogy Kocsis a verekedés során megsebesült. A társaság tagjai közül valaki lábonszurta. A rendőrség az elmenekült verekedők kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— **Eljegyzés.** Márkusfalvi Orbán Editet eljegyezte Tóth Béla ökl, mérnök.

— **Dr. Dalkó Jenő egyetemi professzor előadása a bizánci kultúráról.** Csütörtökön, február 18-án, d. u. hat órákor a városháza közgyűlési termében dr. Dalkó Jenő egyetemi professzor a Tautolyam rendezőbizottságának az elnöke, a kiváló klasszika filológus és a bizánci kultúra szakavatott ismerője és művelője tart előadást a magyar és a bizánci kultúra közötti kapcsolatokról. Ez a tárgy sokkal több figyelmet megérdemel, mint a mennyit a magyar közvélemény szentelt eddig neki. A bizánci kultúra mély nyomokat hagyott hazánk történetében. Az árpádkori magyar társadalom, pénzügyrendszer, kereskedelem, az árpádkori művészet sok-sok emléke olyan erős bizánci hatást mutatnak, hogy ezek a legnagyobb érdeklődésünket kelthetik fel az egykori Bizánc magasán álló műveltsége iránt. De főképen maga a szent korona, amelynek alsó része Dukasz Mihály ajándéka, elsőrangú bizánci ötvösmunka. A rendkívül érdekes előadást igen szép vetített képekkel illusztrálja az előadó. Az előadás egyébként hat (6) órákor kezdődik és ingyenes.

— **Orosz balalajka zene az „Angol”-ban.** Nikolaj Wszawolodov orosz cári tábornokot és zenekarát szívesen hallgatja a közönség az „Angol Királynő”-ben Este 9-től 12-ig az éteremben játszik. Éjjel után a kávéházban.

— **A református elemi iskolákban** csütörtökön, 18-án reggel 8 órákor megkezdődik a tanítás. Mivel az időjárásban lényeges javulás tapasztalható, felkértenek a szülők és gondviselők, hogy a református elemi iskolákba járó növendékeket 18-án csütörtökön reggel 8 órára az iskolába küldjék fel. A kihűlt tantermek már ma délután is felmelegíttetnek, így csütörtökön reggel a tantermekben meleg lesz Iskolaszék.

— **Elvértett egy újszülött gyermek.** A debreceni királyi ügyészség Indítványára dr. Preineszberger Jenő táblabíró, központi vizsgálóbíró érdekes ügyben vezette be most a nyomozást. Az ügyészséghez ugyanis a napokban jelentés érkezett, amely szerint egy nádudvari fiatalkoru leány gyermeknek adott életet, azonban sem orvost, sem szülésznőt nem hívtak és a köldökzsinórt a leány maga szakította el, úgy, hogy az újszülött gyermek elvérzett és meghalt. Dr. Preineszberger Jenő dr. Horváth Arthurral együtt megajti a boncolást, illetőleg a vizsgálatot abban a tekintetben, hogy kit terhel a felelősség a gyermek haláláért. A boncolás fogja megállapítani azt is, hogy a gyermek élve, vagy halva született-e. A vizsgálat eredményétől függ, hogy ki ellen és milyen elmen fog bűnvádi eljárást indítani a debreceni királyi ügyészség.

— **Természetvédelmi előadás.** A füzántuli Madárvédelmi Egyesület ma, azaz szerda délután félhat órákor a Déri-muzeum előadótermében természetvédelmi előadást rendez, amelyen vitéz Tikos Béla főadómérnök, az egyesület főtitkára vettetésű előadást tart „a természetvédelemről, különös tekintettel Debrecen környékére”. Az érdekes előadásra ez uton is felhívjuk a természetkedvelő nagyközönség, de különösen az ifjúság nevelőinek a figyelmét, mert itt Debrecenben különösen nagy szükség van arra, hogy meggyőzőekézzék az a nemes mozgalom, amely a természet szépségeinek, értékeinek réljeinknek, azok állat- és növényvilágának eredeti természetes szépségében való megőrzését, s egyes területeknek „természeti emlékké” való nyilvánítását tűzte ki célul maga elé. Szívesen látják az érettebb ifjúságot is, akiknek a lelke bizonyára fogékonyabb is a természetvédelem lelket nemesítő eszméinek befogadására. Beléndődj nincs.

IPARTESTÜLETI HIREK

Vízvezetékszerelők figyelmébe! A debreceni ipartestület vízvezetékszerelő szakosztálya 17-én, szerdán este fél hét órakor az ipartestület kitanács-termében tartja tisztújító ülését. — Tárgy: egy előjárásági rendes tag jelölése, illetve szakosztályi elnök választása és egy előjárásági póttag jelölése. Tekintettel arra, hogy ez az ülés másodsorra hívatik egybe, a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz, miért is a tagok teljes száma és pontos megjelenését ezuton kéri a szakosztály elnöksége.

A debreceni ipartestület térfelidrász szakosztálya 18-án, csütörtökön este félnyolc órakor az ipartestületben tisztújító ülést tart. Tárgy: egy előjárásági rendes tag jelölése, illetve szakosztályi elnök választása és egy előjárásági póttag jelölése. Tekintettel arra, hogy ez az ülés már másodsorra hívatik egybe, a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

A debreceni ipartestület női fodrász, kozmetikus szakosztálya 17-én, szerdán este félnyolc órakor az ipartestületben tisztújító ülést tart. Tárgy: egy előjárásági rendes tag jelölése, illetve szakosztályi elnök választása és egy előjárásági póttag jelölése. Tekintettel arra, hogy ez az ülés már másodsorra hívatik egybe, a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz, miért is a tagok félében és pontos megjelenését kéri a szakosztály elnöksége.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasság: Schaff Kálmán italmérő — Lengyel Juliánna.

Születések: Tóth Lajos szülő fia: Béla, Boda Sándor kisegítő szolga fia: Sándor, László János köműves, leány: Róza, Szalai Béla máv. lakatos, leány: Julia és 1 törvénytelen ujszülő.

Halálozások: Skala Teréz r. kath. 73 éves, Kishegyesi út 40. Demjén Borbála ref. 19 éves, Szoboszló út 18. Takács Sándor ref. 22 éves, II-nánás, László Gyula izr. 62 éves, Arany Bika bérház, Kolozsvári Gergely ref. 32 éves, Legányi u. 22, Sándor Erzsébet g. kath. 24 napos, Varga József ref. 13 hónapos, Mikepércsi út 3. özv. Guttman Mórné Fehér Regina izr. 66 éves, Vendég u. 2. Nagy Sándorné Bakó Erzsébet ref. 64 éves, Lorántffy utca 18. Weisberger Herman izr. 31 éves, Nvirgyháza. Hajdu Jánosné Lukács Mária ref., Karcag.

A Zenekedvelők Köre IV. bérleti hangversenye. Batt Pagini Yina énekművész és Jeanne Marrie Darré zongoraművész, a debreceni közönség kedvence, február hó 27-én szerepelnek a Zenekedvelők Köre IV. bérleti hangversenyén a Bika dísztermében. Naplőgyek a megszokott előestéi pénztárban.

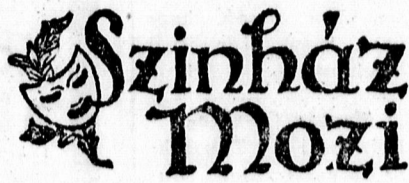
Baleset. Pataki Mihály MAV. mozdonyvezető a fűtőház elütti vizet szívattvuzott a mozdonyába. Munka közben megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy bezúta a fejét. A mentők beszállították a klinikára. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Szerencsétlenség. Súlyos kerékpárszerencsétlenség történt tegnap este fél 8. Sámsoni-uti sorompónál Hunyadi Lajos vámospércsi napszámos a sorompó közelében előzni akart egy szalmával megrakott szerkeret és olyan közel hajtott a szerkerhez, hogy a lófogatú kocsi elütötte. Hunyadi lezuhant a kerékpárrel és súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők részestették első segélyben, majd beszállították a klinikára, ahol ápolás alá vették. A nyomozás megindult.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

Adományok nyugtázása. Özv. Öry Jánosné családja részére kiadóhivatalunkba kedden a következő adományok érkeztek: N. N. szalonna, Martius Gyuri és Őcsi ruhanevelő és 1.— P. özv. Fancsóvit Mátýásné 3.— P. P. L. igazgató 2.— P. vitéz S. G. né 1 takaró, N. N. uruló 3.— P. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

Fagyásos füleknél nélkülözhetetlen a rugós fűtővédő, sokszáz darab használatban, bársonyos, meleg, kényelmes, Kulcsár Imre és Fiaínál.

SZINHÁZI MŰSOR:

Február 17-én, szerdán d. u. 3 órakor ifjúsági előadás: Cserebogár, sárga cserebogár, operett. Este 8 órakor B (21) bérletben: Viktória, operett.

Február 18-án, csütörtökön d. u. 3 órakor zóna-előadás: Cserebogár, sárga cserebogár, operett. Este 8 órakor bérletszűnetben: Maya, operett.

Február 19-én, pénteken este 8 órakor premier és C (21) bérletben bemutató: Potyautas, vígjáték.

Peer Gynt

Kiss Ferenc vendégfellepte a Csokonai-színházban

Ünnepi estéje volt a Csokonai-színháznak. Ibsen halhatatlan drámai költeményében a legnagyobb magyar színművészek egyike ábrázolta ki a debreceni közönség elé Peer Gynt lobogó életét. Az emberi közösség korlátai közül az erők, mezők és hegyek szabad levegőjébe menekülő hővérű kamaszban úgy bomlanak ki a fantasztikus vágyak, hogy rahul ejtik a gondolkodását, akarátát és jelentésvető jóvőkergetővé teszik. Kiss Ferenc így jelenik meg a színpadon és a csodaszarvasról szóló diadalmas kalandját olyan megejelenítő erővel adja elő, hogy minket is magával ragad. Ettől a perctől kezdve egyik vagyunk vele. Művészi csoda ez, az igaz művész csodája.

Kiss Ferenc alakításában Peer Gynt egy túladó temperamentum képzelődéséből származott lelki tragédia áldozata, ami azáltal válik mélyenható élménnyé, mert éreztetni tudja ennek a paraszti kamasznak nagyrahivatottságát. Roppant erők feszülnek benne, amelyek egy-egy jelenetet külön is emlékeztetéssé tesznek. Az első képből ragyogó szavakkal ragadja magát a képzeletet, aztán borzongatóan érezteti bús egyedülvalóságát, hiábavaló ellenállását az itallal szemben. És így kísérőhősné végig az egész darabban. Az egész kép pedig, amit nem fogunk elfelejteni, legjobban összesűrűsödik Aase halálós ágyvánál, ahol a szárnyaló képzelet ragyogása után nagyszerű emberábrázolással érezteti a lélek benső megroppanását.

A darab nagyszámu szereplői mellett keret adtak Kiss Ferenc remekelésének. Halassy Mariska, Timár Illa, Könyves Tóth Erzs. i kiválóak. Szabó Imre bárgyu vőlegénye és Kemény László sovány személye két kis remek. Hajnal Betti és Apór Klári ügyesek.

A rendezés Thuróczy Gyula kifogástalan munkája.

Grieg kísézőzenéje Török Emil vezénylete alatt festette alá Peer Gynt történetét. A kiváló, fiatal karnagy most is kitétt magáért.

Az előadást zsufoolt ház nézte végig. (Kd.)

Csokonai színház

MA.

szerdán este 8 órakor T. Timár Illa vendégfelleptével Ábrám, Földes, Harmathy világhírű operettjének reprize Uj betanulással! Uj kiállítással!

VIKTÓRIA

Csütörtök este 8 órakor T. Timár Illa vendégfelleptével Az idény sláger operettje! MAYA operett.

Halló! Figyelem! Pénteken este 8 órakor Bemutató! HAJNAL BETTY,

az Országos Kamara Színház művésznőjének vendégfelleptével A Magyar Színház szenzációs sikerű vígjáték újdonsága POTYAUTAS

Délutáni előadások:

Szerdán és csütörtök d. u. 3-kor Ifjúsági zóna előadás

T. Timár Illa vendégfelleptével CSEREBOGÁR SÁRGA CSEREBOGÁR

A színház t. bérleti figyelmébe megkezdődött az új bérletek befizetése! A mélyen leszállított helyarákból a bérletek még külön tizenöt százalék kedvezményt kapnak. Lehet bavonta is 5-5 előadásra bérelni. Igazgatóság.

Mozik műsora

Szerda, február 17.

VIG-SZINHÁZ 5-7 és 9 ó	A férjem barátja, hangos vígj. Shultz. Englisch, Paulig fősz.
URANIA 5-7 és 9 ó	Viharok a Mont-Blanc felett, Leui Kiefertshál Ernst Udét
APOLLO	Szünet

A METEOR MOZI MŰSORA:

Szerdán: „Tör és kereszt” Normann Kerry-vel. Megelőzi: Autópárbaj Sue Carol-al. Előadások: 7 és 9 órakor. Mérsékelt helyárral.

SPORT

Fedettpálya verseny. A reáliskola „Turul” sportköre vasárnap rendezte fedettpálya versenyét, amelyen vidéki versenyzők is résztvettek nagyszámmal. A tanári testület tagjai is jelen voltak a versenyen. A versenyzők kiváló eredményeket értek el, amelyek a következők:

Rudmászás: 1. Ditrich Tibor (Reál) 3.2 mp. 2. Szendor Jenő (Reál) 3.2 mp. 3. Orosz József (Reál) 3.2 mp.

Függeszekedés: 1. Szendor Jenő (Reál) 3.6 mp. 2. Ditrich Tibor (Reál) 3.6 mp. 3. Torma Károly (Nagykállói reál gimn.) 3.7 mp.

Magasugrás helyből: 1. Nyári Endre (Tanítóképző) 1.38 m. 3. Svender Jenő (Reál) 1.38 m. 3. Czirják József (Reál) 1.33 m. Magasugrás: 1. Nyári Endre (Tanítóképző) 1.70 m. 2. Leviczky Béla (Nagykállói reál gimn.) 1.65 m. 3. Ditrich Tibor (Reál) 1.60 m. Bakugrás: 1. Svender Jenő (Reál) 22 és fél f. 2. Leviczky Béla (Nagykállói reál gimn.) 22 f. 3. Polgár Sándor (Reál) 21 f.

A budapesti rádió szerdai műsora:

9.15: A m. kir. Mária Terézia I. honvédelgyalozozred zenekarának hangversenye. Karnagy Fricsey Richárd. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli hangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: györi Vörös Misi és cigányzenekarának hangversenye. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek. 3.30: Mor se-tanfolyam. 4: „Divatsevegés”. Dr. Cselényi Pálné előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: „Csokonay Vitéz Mihály” kálomista pap barátja”. Möricz Pál előadása. 5.25: Hangverseny. Közreműködik Dullian Ella (ének), Pongrácz László (zongora) és Frank Lajos (gordonka). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 7: Olasz nyelvoktatás. 7.30: „A magyarság történelmi küzdelmei a Balkánnal”. Lukinich Imre dr. előadása. 8: Egyfelvonásosok a Studióból. 1. Herczeg Ferenc: Két ember a bányában. 2. Kék és piros. Herczeg Ferenc novellájából írta Zagon István. Utána kb. 9.30: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd Zoluzgerszegi Horváth Rezső és cigányzenekarának hangversenye a Bodó Színházból.

KÖZGAZDASÁG

Terményfőzsue

Kedden szilárdabb volt a gabonafőzsue irányzata és a határidőptáción végeredményben a búzánál és rozsnál is 10-10 filléres áremelkedések voltak. Körülből 18-20 fillérral drágult a májusi kukorica ára is.

A készáruvásáron, mivel a mérsékelt kínálattal szemben a malmok vételkedve is csekély, a buza és rozs ára nem változott, a tengeri 10 fillérral drágult, míg a zab 15 fillérral olcsóbbodott.

A lisztárak nem változtak.

Készáruüzlet:

Buza: tisztai 77 kg 12.30-12.90, 78 kg 12.45-13.05, 79 kg 12.60-13.20, 80 kg 12.76-13.30, fitiszai, jászai, dtuii 77 kg 11.60-11.75, 78 kg 11.75-11.90, 79 kg 11.90-12.05, 80 kg 12.00-12.15, pestvi, bácskai 77 kg 11.85-12.00, 78 kg 12.00-12.15, 79 kg 12.15-12.30, 80 kg 12.25-12.40.

A különleges (80 kg) tisztai buza 13.70-14.50 P.

Rozs: pestvi. 13.30-13.40, egyéb rozs 13.30-13.40, tak. árpa I. 16.75-17.00, tak. árpa II. 16.25-16.50, felv. sórárpa 18.00-22.00, egyéb sórárpa 17.50-18.25, zab I. 21.80-22.30, zab II. 20.85-21.10, ti. tengeri 14.35-14.45, egyéb teng. 14.40-14.60, korpa 12.10-12.20.

Debreceni lóvásár. A tegnapi lóvásárra kevés állatot hajtottak fel. Az árak a következők voltak: jómínőségű 16 300-400 pengő, közepes 160 pengőtől felfelé, silány 30 pengőtől felfelé. A szarvasmarhavásárra való felhajtás is erősen visszaesett a múlt vásár állományához képest. Az árak nem változtak. Szoposborjuért 60-74 fillért, vágómarháért 30-40 fillért, jármos ökörért 50-55 fillért kínáltak élősulyban kilogramonként. Jármosökök páronként 300-600 pengőért, fejőstehen 160-400 pengőért kelt el.

Butorozott

szobát keres? Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát.

APRÓ HIRDETÉSEK

Betöltendő állás munkásoknak

Kifutóleány
nem iskolaköteles, felvétetik azonnal. Drogeria, Batthyányi 19. 752

Horgalónő
keresek, ki szépen és olcsón horgol. Cím: a Független Ujság kiadói hivatalába kérem leadni. 1121

Bejáró takarítónő,
ki már ily minőségben volt, vixel, szépen mos, vasal és stoppol harisnyát, a délelőtti órákra kerestetik. Cím a kiadóban. 1155

Idősebb
asszony lakást, ellátást kaphat nem ragályos fekvő beteg asszony gondozásáért. Svetits-palota I., 2. 763

Bejárónő
jó bizonyítvánnyal jelentkeztek 11-12 óra között Szent Anna-utca 51. földszint. 1165

Betöltendő állás férfiaknak

Cipészsegéd
kézimunkásnak felvétetik. Halköz 1. Szűts. 1167

Állást kereső férfiak

Fiatal
borhelysegéd munkát keres. Szappanos-u. 19. 1163

Butorozott szoba

Butorozott szoba
azonnalra kiadó. Ispótlay utca 13. 215-a

Csinosaj
butorozott szoba kiadó Kossuth-utca 41., ajtó 2. 724

Kiadó
március 1-re két szoba, garzon lakás butorozva vagy anélkül. — Miklós utca 41., II. lépcső. 680

Kiadó
gicsei, de világos szép szoba, központi fűtés és világítással, heti fürdéssel 30 pengőért a központban. Cím a kiadóban. 1153

Kiadó lakás

Három
szobás modern utcai lakás hálófülkével, — minden mellékhelyiséggel kiadó augusztusra. Thaly Kálmán-utca 4. 750

Két-háromszobás
utcai másodemeleti és egy kétszobás udvari földszinti lakás minden mellékhelyiséggel, modern, parkettes, fürdőszobás május elsejére kiadó. Értekezhetni ugyanott a házfelügyelővel. Simonffy-utca 13 alatti. 55

Egy
modern két szobás lakás és egy másik két szobás lakás május 1-re kiadó. Kigyó 37-sz. 758

Kiadó
két gyönyörű, egymásba nyíló szoba külön-külön is, balkonnal. — Péterfia 48. Ugyanott modern kettőszobás lakás fürdőszobával, pincekonyhával. 710

3 szobás
lakás, előszoba és mellékhelyiségek kiadó Garay 26. Értekezhetni lehet déli fél 1 és fél 2 óra közt.

Kiadó
március 1-re két szoba, előszoba, fürdőszoba, garzon lakás butorozva vagy anélkül. — Miklós-utca 41., II. lépcső. 680

Kiadó
május 1-re családi ház hérlő a házban egyedül lakhatik. Csillag-utca 82. sz. 682

2 szobás
utcai nagyon csinos lakás kényelmes pincekonyhával májusra, udvari kapu mellett, a bajáratu egy üres szoba márciusra kiadó Lorántffy-u. 42. 761

Kiadó
2 szobás udvari lakás előszobával, mellékhelyiségekkel, Varga-utca 6. sz. 762

Kondor 3. alatt
3 szoba mellékhelyiségekkel, 3880 négyszögöl kerttel kiadó. Szent Anna 4. 728

2200 pengőért
központi fűtéssel I. emeleti 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és minden egyéb komforttal felszerelt udvari lakás ingyen áthasználattal kiadó. Érdeklődni: Ferenc József-ut 34. sz. alatti könyvkereskedésben. 482A

Kiadó
2, 3 és 4 szobás modern lakás Péterfia-Thaly Kálmán-u. sark. 524

1200 pengőért
központi fűtéssel I. emeleten 3 helyiségből álló, főként irodának alkalmas lakás kiadó. Érdeklődni Ferenc József-ut 34. szám alatti könyvkereskedésben lehet. 482—A

Kiadó
4 szobás komfortos, modern emeleti utcai lakás Batthyányi-utca 10. szám alatt május 1-re. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 567

Két különbeíratu
szoba, irodának alkalmas, kiadó Rákosi Jenő u. 5. (Király u.) 444

Két
szoba, előszoba és konyha kiadó, azonnal elfoglalható. Rákosi-Jenő-utca 5. (volt Király-utca.) 443

Kiadó
március 1-re Epreskert utca 5 számú kétszobás utcai lakás összes mellékhelyiséggel, külön udvar furrott kút. Értekezés 5—a. szám alatt. 698

Vill-lakás
6 szobás, szép parkkel márciusra kiadó. Komlóssy ut 12. sz. 319

2 és 3
szobás utcai modern modern kényvellemmel ellátott ur lakás május 1-re kiadó Teleki u 5

Kettő
szoba, konyha utcai lakás mellékhelyiségekkel garzon lakásnak is alkalmas május elsejére kiadó Thaly Kálmán u. 6. 739

Ispótlay
7 alatti 2 szoba, előszoba, konyha, márciusra kiadó. 700

Állás

Jó házikoszt
egy kihordásra, mint bentélkezésre 60 fillér Cím a kiadóban. 542

Rozskenyér-
különlegesség kilója 30 fillér. Péksütémények naponta kétszer frissen kaphatók a Galamb sütőde újonnan megnyitott lakatában. Püspöki palotában. — Zsurkenyér megrendelhető Uradaimi teljes tej literje 24 fillér. 664

Szegedi
paprika különlegesség, illandó nagy raktára mindenfelé. Degenfeld tér 2. 524

Zálogcéduláért,
lejárta is legtöbbet fizet, mindennemű ingóságok közvetítése, vétel, eladása, Csapó 16. kapu alatt. 647

Kelengyevásznak,
csoda olcsón kaphatók míg a készlet tart. — Batthyányi 16., udvarban. 1109

Pászka,
egész és darabos, frissen sültve olcsón kapható. Pászkagyár, Reáliskola-utca. 1168

Magyar Országos
Építkezési s Takarékszövetkezet, mely Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár zárolt számlájára magas kamatozású hitelek visszafizetésére, építkezéshez, ingatlanvásárláshoz kamatmentes kölcsönt folyósít egész országra kiterjedő szervezetének keretében felállította Debrecen városában is képviselőt. Minden érdeklődőnek kötelezettség nélkül szívesen szolel) írásbeli avagy szóbeli felvilágosítással naponta 4—7-ig kőrik tagjainak. Püspöki palota, Moet képviselője, Polgári Kör külső helyiségében. 736

Üzlet, műanyag, raktár

Piac-utca 41. sz.
üzletházban cca 120 négyzetméter területű. 3 részre osztott egészben vagy részben azonnal kiadó. Érdeklődni: Fűszerkereskedelmi Rt.-nál. 24

Szent Anna 5.
üzlethelyiség kiadó. — Batthyány 14., ügyvédi irodában. 767

Irodának
két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Értekezhetni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. A

Malom.
utcaiban és Diószeg-úton levő cca 2000 négyszögöl ingatlanok a rajta levő épületekkel együtt, gvarnak vagy egyéb üzemenk igen alkalmas. eladó, esillet február 1-ével bérbeadó Fűszerkereskedelmi Rt., Piac-u. 41. szám. 24

Kiadó
Debreceni Ujság kiadó hivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésére a Kossuth utca 3 szám alatt az első emeleten kétszobás álló lakás irodának üzlethelyiségnek is alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923 A

Ne tévessze szem elől, hogy

apróhirdetése 2 reggeli lapban

a Debreceni Ujság—Hajdudóld és Debreceni Független Ujságban jelenik meg, ha azt

Kossuth-u. 3 sz. alatt adja fel.

Ha tehát alkalmazottat, vagy állást keres, lakása kiadó, avagy butorozott szobát keres, hármiiie eladó, vagy bármit venni akar adja fel hirdetését

KOSSUTH-UTCA 3. SZAM
alatt és meg fog győződni róla, hogy biztos eredményt ért el. Felvilágosítást telefonon a 21-41 szám ad.

Piac-utca 83.
és Király-utca sarkán levő, jelenleg butorizált által bérelt üzlethelyiség előnyös feltételek mellett kiadó. 915

Kossuth utca
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Debreceni Flak Takarékpénztárnál. 736

Lakás és szoba kereslet

Központban
modern kétszobás, fürdőszobás lakást május 1-re keresek. Ajánlatokat lakbér megjelöléssel „Kis család” jellegűre a Független kiadóhoz kérem. 991A

Kereslet

Valódi
keleti gyöngyöt vevők egy sort. Cím a kiadóban. 1154A

Nyári
vendéglő- és tejivóhoz társ kerestetik. lehetőség szakember. Cím a kiadóban. 1164

Könyvtérleltetéshez
nagy ismerettségűen delkező bevezetett ügynők kerestetnek. — Nyolc pengő kavicé feltétlenül szükséges. Gyakorlat nélküli egvénekkal nem tárgyalunk. Értekezni lehet délután 3—4 óra között Debreceni Ujság szerkesztőségében. József kir. u. utca 16. sz. A

Buzaaljat.
repealjat, köleskeveceket egy kisebb, min: nagyobb mennyiségben megvételre keresek. Apafi-utca 20. 152

Oktatás

Közép-,
polgári, vagy elemi iskolai tanuló oktatását vállalja Nyársapáti Károly tanárjelölt. Levélcím: Református Kollégium. 1008

Órakoynveléseket,
francia nyelvtanításokat, korrepetálásokat intányosan vállalok. — Címem: Perces-utca 2. I. emelet. 1148

Eladó ház

Adómentes
új ház, 3 szobás lakással, 300 öf kerttel eladó. 16-szék-u. 7. 909

Eladó föld

Eladó
Felsőjózsa mellett 7 hold prima fekete szántóföld. Értekezni Czegléd-utca 14. szám. 157

Különféle

Elveszett
fehér spicce kutya. Megtaláló sziveskedjék jutalom ellenében átadni Hunyadi-u. 17., dr. Probstner. 696

Elveszett
fehér spicce kutya. Megtaláló jutalomban részesül Hunyadi-u. 17., dr. Probstner. 766

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és lapkiadó vállalat nyomdájában.
Felelős kiadó: dr. PAJOR GYÖZŐ igazgató. Nyomdavezető: Varga ENDRÉ